

Mikrofan

Pirkanmaan
Mikrotietokonekerho
Mikrofan

Pirkanmaan Mikrotietokonekerho Mikrofoni on itsenäisesti ylläpitämä, jonka tarkoituksena on edistää tietotekniikkaa ja mikrotietokoneiden käyttöä osanaita.

Kerhoillat

Kerhoillat pidetään Tampereella Sempolan koulun ATK-luokassa eläit toin mainitit ohjelman yhteydessä.

Kerhon hallitus

Puheenjohtaja Marika Solkkanen, puhelin 3636547, 040 5125855
ohjkaq@neti.fi

Vaivapuheenjohtaja Hannu Haapasaari, puhelin 040 5809439
hannu.haapasaari@kotivestien.fi

Sihteerit Matti Saakas, puhelin 3633401
matti.j.saakas@open.fi

Rahastonhoitaja Riito Korhonen, puhelin 0400 775 635
korho@neti.fi

Timo T. Laine, puhelin 3776324
tllaine@jippii.fi

Tarmo Luukkala, puhelin 0400 236992
luukk@yritys.tpo.fi

Franco Mäntyselkä
franco.mantyselka@nattiviiseli.fi

Mikrofonin Internetissä

Sähköposti mikrofon@neti.fi
 Kotisivut <http://www.zanoniemi.fi/mikrofon>
 Kotisivujen ylläpitovastuu Hannu Haapasaari

Mikrofonin julkaisun jäsenlehtiä näijä kertaan vuodessa ja jätetään kellohilloja kerran- ja syyskaledeilla sähköllisesti jotta toinen viikko toistaisin.

Jäsenlehtien toimitaja Hannu Haapasaari

Kerhon jäsenmaksu on 20 euroa vuodessa.

Mikrofonin jäsenlehti
 ISSN: 0796-4329
 Painopaikka: Tehokopiointi Oy, Tampere
 Painos 60 kpl

Sisältö

Puheenjohtajan puheita.....	3
TIETOTURVASTA JÄLLEEN!.....	3
Jäsenlehtien koostaminen OpenOfficen teksturilla.....	6
Pohjatyöt jäsenlehteä varten.....	6
Laajakaistayhteyksien hinnat laskussa Suomessa ja muualla Euroopassa.....	7
Linux: SimplyMepis jakelun asentaminen.....	8
Asentamisen vaiheita.....	8
Pehmeää dataa.....	11

Kevätkauden 2005 ohjelmaa

13.1. Tietoturva
 Riito Leppänen

27.1. Viestit Suomessa
 Marika Solkkanen

10.2. Joulukalenterin tähtitiedot, jatkoa
 Marika Solkkanen

24.2. Langattomat yhteydet nettiin ja kotiverkossa
 Riito Korhonen

18.3. Open Office Windowsissa, ominaisuuksia ja käyttöä
 Hannu Haapasaari

Puheenjohtajan pulinoita

Hyvää uutta vuotta kaikille. Vuoden 2005 hallitus on aloittanut toimintansa. Uusi jäsen aloitti – Risto Korkee. Tervetuloa mukaan. Syksyn viimeisessä hallituksen kokouksessa Risto olikin jo mukana. Tehdyt jaetellin uudelleen. Hannu hoitaa lehden julkaisun ja jatkaa varapuheenjohtajana. Risto lupautui päämäärin kirjata kerhon raha-asiasta. Sihteerinä jatkaa Matti Suokas. Jäseninä ovat Rauno Mäntyselkä sekä Tauno Luukkainen.

Kerhoilijat aloitetaan tammikuun 13. päivänä. Leppäsen Risto on lupautunut kertomaan kotitietokoneelle tulki tärkeistä asiasta – virus- ym. ohjelmien hyökkäysten estämisestä. Seuraavalla yrittetään uudemman kerran Soneraan. Alekijollanun kertoo 10.2. tosta harrastuksestaan jossa käytetään tiivistä tietokonetta – harrastajan tähtitiedettä osa II. Risto valottaa langattomista yhteyksistä internetin kotona. Hannu kertoo OpenOfficeen hyödyntämisestä sekä vinkkejä OO-ohjelman käytöstä. Loppukevään ohjelmaa viljataan ja julkalstaan tarkemmin seuraavassa lehdessä sekä Mikrofanin kotisivuilla.

Lueskelin vanhoja Mikrofanin lehtiä vuosilta 1985 - 1987. Puheenjohtajilla näyttää olevan vuosien varrella sama toistuva pyyntö jäsenille; ottaa yhteydessä ja kerlokkaa toimomuksianne toiminnasta, laitehankinnoista, excursioista jne. Mikrofanin alkuvuosien rakenlelu- ja ohjelmointinnostus näyttää lehlikirjoituksista päätellen olevan laajaa jäsenistön keskuudessa. Oli omat 'alajaostot' commodore-, Sinclair-, IBM-harrastajille. Nykyinen ydin joukko kuitistunut noiden vuosien yli sadan jäsenen määrästä lähes kymmenenteen osaan.

Edelleen armon vuonna 2005 sama 'laulu' jatkuu nykyisellä puheenjohtajalla: Jäsenet ottaa yhteydessä hallituksen henkilöihin ja antaa vinkkejä, mitä jäsenistö kaipaa kerhoiltojen aiheiksi. Samaten lehteen tarvitaan juttuja. Nykyiset toimittajat ovat ansiokkaasti toimittaneet lehteen kiinnostavia juttuja ja tarinoita. Sitä huolimatta uutta 'verta' ja uusia aiheita tarvitaan.

Muuten - vuonna 1987 lehdessä numero 2, silloinen puheenjohtaja Risto Korkee esitti saman tarpeen kuin nykyinen esittää seuraavassa. Nuoria pitää saada mukaan toimintaan, jotta kerhon jatkuvuus olisi turvattu. Nykyisten jäsenten keski-ikä huitelee kuudenkymmenen pinnassa. Siinäkin mielessä yksi syy miksi nuorisoa tarvitaan.

Markku Bohkanen
puheenjohtaja

TIETOTURVASTA JÄLLEEN!

Viime aikojen uutisia seurailtuani olen alkanut tulla hieman vainoharhaiseksi! Jaa, että nytkö vasta? No nyt tietenkin on ollut enenevässä määrin uutisia mitä erilaisimmista verkkouhista. Olen tallennellut niitä levylleni myöhempää tarkastelua varten. Käytänkin siis tässä osaa niistä esimerkkeinä vallitsevasta olotilasta internetkäyttäjän näkökulmasta.

Ehkä päällimmäisenä näissä uutisoinneissa tuntuu olevan viesti siitä, että suomalaisten, niin kuin muidenkin, kotikoneet ovat todella huonosti suojattuja. Kuten jotkut muistanevat viime vuoden ensimmäisen lehden artikkelistani, olin edellisjoulu-kuussa yhteydessä viestintävirastoon vaalien sitä ryhtymään toimenpiteisiin operaattoreita kohtaan myydessään asiakkalleen täysin suojaamattomia laajakaistayhteyksiä. Viittasin samalla Soneran postipalvelimen tukehtumiseen 24.10.2003 roskapostitulvan vuoksi. Sitä en sitten tiedä, oliko kirjeilläni mitään vaikutusta, mutta joka tapauksessa v. 2004 operaattorit ovat paremmin ryhtyneet tarjoamaan tietoturva-asiakkalleen. Tosin maksullista!

Onneksi netistä on saatavilla runsaasti erilaisia tietoturva-parantavia ohjelmistoja joko freewarena

tai sharewarena. Käyttäjän vastuulle sitten jääkin valintojen tekeminen tässä runsauden pulassa. Yritän hieman helpottaa sitä osailani. Käytän omassa koneessani melkoisesti resursseja tietoturvan hoitamiseen. Toistaiseksi koneeni resurssit ovat riittäneet ilman suurempaa resurssipulaa.

Ensimmäisenä ja tärkeimpänä suojana on tietenkin ZoneAlarm, jonka voi ladata mm. linkistä: <http://www.download.com/3000-2092-10039884.htm?start=zonealarm&subj=dlzone&top-button>. Monella on usein WindowsXP mahdollisesti päivitettyä ServicePack2:ia. Behän on oleuksena päällisä SP1:n verrattuna. Nyt vain on niin, että SP2:n palomuurilla ei ole juuri mitään virkaa. Toivoo se kyllä ulkoapäin tulevaa hyökkäysuhkaa, mutta lähiväiden liikenteeseen se ei puutu millenkään. Jaa

että mitä sillä on merkitystä, eihän minun koneellani mitään uhkaa lähde! Väärin, koska suomi on Symantec'in mukaan VIIDENNELLÄ tilalla verkkoyhdyttävien lähdemana!! Sits kenen kone suoltaa roskapostia tai toimii Zombieverkon hyökkäyssoluna?

Mikko Hyppösen tietämän mukaan suomessakin on jopa 3000 koneen zombieverkkoja!

Entäs sitten virusforjunta? Tuossa pätkä Tietokonelehdessä olleesta artikkelista:

tiistaina 26.10.2004 klo 9:50 Tietokone

Tutkimus: kotikonoiden virustorjunta ei käytännössä toimi

Omistajat sutuaan tietämättömiä ongelmista.

AOL-operaattorin Yhdysvalloissa tekemän tutkimuksen mukaan kotikäyttäjien tietoturvatilanne on vieläkin huonompi kuin on luultu, sillä jo 80 prosenttia koneista on vaikoohjelmien saastuttamia. Epidemia on vakava uhka esimerkiksi käyttäjien maksuliikenteelle ja koko internetin turvallisuudelle, mutta koneiden omistajat ovat sutuaan tietämättömiä ongelmista.

Sama tilanne lienee meillä. Koska vakolu- ja hallitsohjelmat tulevat koneelle joko sähköpostin tai selaimen(IE) kautta, on käyttöä ainakin osavastuussa niiden pesitymyksestä koneelle. Lilan huoleton liitteiden availu, tuntemattomien e-mailien availu, epäilyttävien linkkien klikkailu epämääräisillä sivustoilla ovat suurin syy 'pöppöjen' pesitymiseen koneelle. Toisin sanoen, tervettä järkeä käyttämällä säästyy suurelta osalta haitoista. Tähän kohtaan lainaus F-Securen sivuilta:

"Tällä hetkellä monetkaan virukset eivät ole erityisen tuhollisia; useimmat niistä pyrkivät vain ottamaan koneen salaa haltuunsa", kertoo F-Securen tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen.

"Nykyiset sähköpostijärjestelmät ovat vakavissa vaikeuksissa. Peikään, että nykysähköpostin perustana olevat standardit on uudistettava lähitulevaisuudessa. Tämä tarkoittaisi perusprotokollien vaihtamista ja vahvan käyttöä tunnistuksen lisäämistä. Kyseessä on erittäin laaja ja erittäin kallit projekti - mikä tarkoittaa sitä, että siihen ei ryhdytä, ennen kuin sähköposti yksinkertaisesti lakkaa toimimasta", Hyppönen jatkaa.

Siinäpä tulevaisuuden näkymis! Tästä pääsemmekin sujuvasti virusten torjuntaan. Hyviä ilmaisia virusohjelmia ovat mm. Antivir ja Avast 4.5. Käyn pitkään Antivir'ä, mutta luettuani Avastia kehuva lausunnon Tietokone-lehden sivuilta,

siirryin siihen. Entä helkekkään lilan aikaisin! Sain koneelleni ensimmäisen viruksen 25 vuoteen!! Hiikkaisin innosta, koska kokemus oli niin uusi. Avast toi torjui viruksen ja saatiin olla huoletta senkin jälkeen.

Mutta tuossa Avastin ilmoitus:

Avast scannasi koneeni asennuksen yhteydessä

Kuva 1 Viruslöytyö

bootauksen jälkeen DOS-tilassa. Se jo antoi luotettavan tuvan siitä.

Entäs sitten roskaposti? Siis on tullut yhä paheneva riesa kaikille sähköpostia käyttävälle. Itse olen käyttänyt aiemmin suodattimena MailWasher'ia, mutta jonkin aikaa sitten siirryin SpamHilatorin. Se on vastannut odotuksiani täysin.

Lainaan taas F-Securen tiedotesivulta tekstin pätkän:

Roskapostitilanne pahenee jatkuvasti. Noin 70 % kaikista sähköpostista on nykyään roskapostia - ja suurin osa siitä tulee saastunneiden kotikonoiden kautta. Vuoden 2004 alussa Yhdysvalloissa voimaan tullut CAN-SPAM-laki ei juurikaan autanut roskapostiongelman ratkaisussa. Monien mielestä se vain pahensi tilannetta sillä, että roskapostin lähettämisestä tuli USA:ssa laillista, kunhan siinä noudatetaan tiettyjä sääntöjä. Kyseessä on vähän sama kuin että laadittaisiin laki, jonka mukaan rahan varastaminen on hyväksyttävää, kunhan se tehdään kiitsti.

Onpas siinä lak!!!

Eritäs sitten ne vakolohjelmat. Ne alkavat olla jo yhä ovelampia ja salakavalampia. Samoin ns. "phishing"-hujaukset ovat lisääntyneet. Itsekin sain SunTrustBank'ista meilin, että tilini suljetaan, ellei anna luottokorttini numeroa, käyttäjätunnusta ja salasanaa. No, en antanut. Selvittelessäni asiaa, löysin oikean SunTrust pankin sivulta varoituksen em. hujauksista, joita oli peräti neijä erilaista, minulle tullut yksi niistä. Suomalaiset pankit ovat myös uudistaneet verkkosivullaan ohjeet tällaisia hujauksista vastaan.

Myös ihmisten henkilöllisyysvarkauksia tapahtuu. Se onkin jo vakavampi juttu, kuin että vain rahat viedään. Taas lainaus:

Keskiviikkona 20.10.2004 klo 10:14 Tietokone

1,4 miljoonan ihmisen henkilötiedot viedin: Historian pahin kouluhakkerointi. Kaliforniassa hakkerit ovat murtautuneet Berkeleyssä sijaitsevan Kalifornian yliopiston tietokoneille tapauksessa, jonka arviodaan olevan laajsaan jopa kaikkien aikojen pahimman. Yliopiston väestöntutkimusprojektin tietokannosta viedin **1,4 miljoonan ihmisen tyydyttävät henkilötiedot**, mikä auttaa heidän identiteettivarkauksien sumalle. FBI ja muut viranomaiset tutkivat tapausta, mutta hakkeria ei ole saatu kiinni, eikä ole varmaa onko hän ladannut tiedot itselleen.

Tuollaisen henkilön nimissä voidaan hakea lainoja, ajokortti, luottokortti yms. Ja tehdä näin ollen "oikeana" henkilönä asioita, joista sitten asiasta mitään tietämätön syytön osapuoli joutuu vastaamaan. Tätä on myös tapahtunut!

Vailettavasti tietämättömät toimittajat puhuvat täysin väärin "hakkerista", kun pitäisi puhua "crakkereista":

Vielä pitäisi mainita erilaiset "vakolu- ja haittaohjelmat". Nehän ovat juuri niitä, jotka tunkeutuvat koneelle itse asiassa käyttäjän omien toimenpiteiden seurauksena. Avaat tuntemattoman e-mailin, liitteen tai klikkaat sopimatonta linkkiä www-sivulla. Tässä juuri IE on erityisen turvaton, koska siinä on sellainen **OMINAISUUS**, jota ei ole tarkoituksiaan korjata. Nimittäin siihen voivat kolmannet osapuolet liittää erilaisia lisäosia, joista sitten ne "pöpöt" koneelle tulevat. Muissa selaimissa ei ole vastaavaa "ominaisuutta". Useat tietoturvasiianantajat eri puolilla maailmaa, mm. suomessa ovat kehottaneet vaihtamaan selainta johonkin muuhun, kuin IE!

Taas lainaus:
 tilst 23. marraskuuta 2004 klo 10:00 IT-viikko
 Uusia hyväksikäyttöneiteimiä julki
 Cert-fi kehottaa luopumaan IE:stä toistaiseksi!
 Viestintäviraston tietoturvaryhmä katsoo, että Internet Explorer -selaimen käyttö on parasta

Ja toinen:

SUOJATTUJEN INTERNET-YHTEYKSIEN TURVATONTA

Internet Explorer -selainohjelman ominaisuus mahdollistaa käyttäjätunnusten ja salasanojen kaappaamisen myös suojatusta Internet-yhteyksistä. Vihameilinen ohjelma voi lukea turvallisina pidettyjen suojattuja yhteyksiä käyttävien palveluiden tunnuksia ja salanasoja. Microsoftin Internet Explorer -selainohjelmassa on ominaisuus, joka mahdollistaa vihameilisen sovelluksen ottavan haltuunsa käyttäjän Internet-tunnukset ja -salasanat. Ongelma esiintyy tavallisten http-yhteyksien lisäksi suojattua https-protokollaa käyttävissä Internet-kaupan-käynnin ja pankkipalveluiden yhteyksissä. Yleisimpien arvioiden mukaan yli 90 prosentilla WWW:n käyttäjistä on Internet Explorer -selainohjelma. Internet Explorer pohjautuu teknikkaan, joka tarjoaa sovelluskehittäjille mahdollisuuden uudelleenkäytettävien ohjelmistokomponenttien rakentamiseen. Tekniikkaa hyödyntäen on mahdollista luoda käyttäjän koneella suoritettava vihameilinen sovelus tai palvelu, joka voi ottaa haltuunsa esimerkiksi käyttäjän syöttämät luottokorttien tai pankkien tunnusluvut ja salasanat. Internet Explorerin ominaisuuksia hyödyntäviä sovelusia voidaan tehdä niin, ettei käyttäjä edes havaitse sen toimintaa tai olemassaoloa koneellaan, vaikka se lähettää kaappaamansa tunnuksia ja salasanat et-talvottuun osoitteeseen.

Tässä on kyseessä ns. "man-to-middle" tapaus, josta mm. suomalainen Fleasome-yhtiö kertoi aiemmin. Siinä kaapattiin https-yhteys, jolloin kaappaja oli käyttäjän ja pankin välissä halliten näin käyttäjän pankkiyhteyttä suojauksesta huolimatta. Pahs juttu!

Vakolohjelmien poistosta kerroin jo viime vuoden ensimmäisessä numerossa, joten jos se on tallella, niin siitä saa vinkkejä niiden poistoon. Tänä aikana on tapahtunut niissäkin kehitystä, joten kannattaa haeskeilla viimeisimpiä versioita ohjelmista. Oikeastaan virusohjelma Avastin linkkiä siinä ei ole, joten se tässä: http://www.avast.com/eng/down_home.html. Siinä on vieläpä suomenkielinen versio, joten hämmäsiäniäkin osa siitä käyttää. Ja se osaa hommansa, kuten tuli mainittua!

Edellä on tullut kerrottua kaikenlaisista kotikoneen tietoturva-uhkaavista tekijöistä. Onko sitten enää ollenkaan turvallista käyttää sähköpostia ja internetiä? Kyllä toki, kunhan huolehtii järkevistä

käyttäytymisestä, palomuurin, virusohjelman, roskapostisuodatuksen ja hallitsohjelmien poistosta käyttäen juuri siltä internetistä saatavia työkaluja. Kaikki tämä vaatii käyttäjältä AKTIIVISIA toimia, jotta turvallisuus tulisi hoidettua.

15.12.2004 Risto Leppänen

Jäsenlehden koostaminen OpenOfficen teksturilla

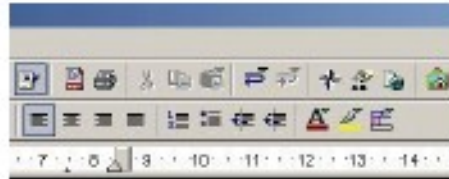
Ajattelin käyttää OpenOfficen teksturia jäsenlehden koostamiseen, koska sillä tehty asiakirja on mahdollista kääntää myös PDF-muotoon. Kun onnistuin asentamaan käyttööni myös SOBKKO oikolukko-ohjelman, usko onnistumismahdollisuuksiin vahvistui. Voi tietenkin olla niin, että maikan varrella ilmenee jokin pikku juttu tai parikin. Kirjoitin tätä siis WindowsXP:hen asennetulla ja SOIKOLLA vahvistetulla OpenOffice 1.1.3:lla. Windowsia käytän pääasiassa siitä löytyvän tutun ja monipuolisen festiivalikoiman takia.

Asennusten jälkeen alas työkaluriville ilmestyi OpenOfficen kuvake. Ohjelma odottaa järjestelmän käynnistyttyä jonkinlaisessa valmistilassa mahdollisia käyttäjän valintoja.

Kuvan valikon avulla käynnistyminen tapahtuu kohtalaisen nopeasti. Tavanomaisen käynnistykseen verrattuna ratkaisu vaikuttaa käyttäjystävälliseltä.

OpenOfficen teksturin kanssa pääsee aika helposti sinuksi, kunhan aloittaa varovasti eikä ensimmäiseksi lähde kokeilemaan monimutkaisimpia tekstinkäsittelyn temppeja. Työkalurivien näkymät ovat "windowsin omaiset".

ja työväline vaikuttaa hyvältä. Kun sen ja oikolukko-ohjelman vielä saa "ilmaiseksi" netistä, niin mikä ettei.

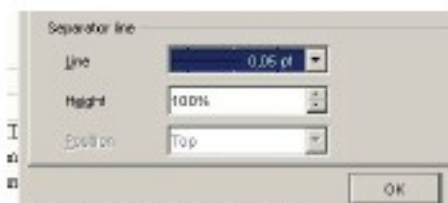
Pohjatyöt jäsenlehtä varten

Jotta kerholetti entiseen tapaan (opettelen toimittamista) näyttäisi hieman "oikealta" lehdeltä tutustuin ensimmäiseksi mallisivun (template) tekemiseen OpenOfficella. Tavoitteena on aluksi saada aikaan kaksoispalttinen sivu, jolla on tilaa ala- ja yläotsikoille sekä keskellä sivua palstoja erottava pystyviiva. Tällä sivumallilla toteutettaisiin useimmat lehden sivut. Kun varmaankin tästä mallista, artikkelista riippuen, joudutaan myös poikkeamaan, pitää ehkä koosteseen määritellä erillisiä osia. Aika näyttää. Otaksen, että sillä pikku "rationaalisoinnilla" säästyy jotain (vaivaa, aikaa, kahvia tms.).

Mutta miten tehdä uusi mallipohja. Miettimisen ja kokeilujen jälkeen päädyin menetelyyn, jossa muokkaan tyhjää uutta sivua. Ensimmäinen toimi oli sivun määrittäminen kaksoispalttiseksi. Toiminta saatiin aikaan (englannin kielisestä OpenOfficessa) ensin menuvalinnoilla Format - Page ja sen jälkeen avautuneessa valintaikkunassa klikkaamalla kaksoispalttisen sivun kuvaketta.

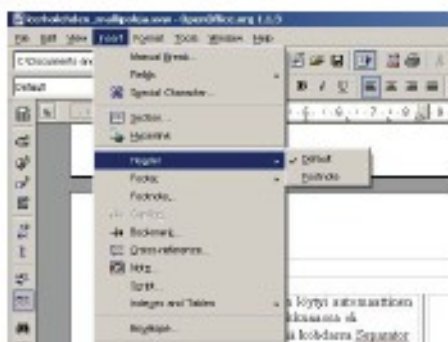

Haluaisin ehkä liittää palstojen väliin niitä erottavaa pystyviivan. Tästäkin varten löytyi automaattinen toiminto. Samassa valintaikkunassa oli mahdollista määrittää tämä kohdassa Separator line.

Toimien tulos näkyy tämän sivun ulkoasussa.

Löysi halusin vartta kullekin sivulle tilan ylä- ja alaosikkoa varten. Tämä tapahtui automaattisesti menuun Inert.

Samaa menua Inert löytyy myös valinta frame. Tämä tekstikohde on tehty sillä. Tekstikohde on sadesen vaihtelu sivun muotoiluun. Niihin on myös kätevä sijoittaa kuvia.

Näin olin saanut mallipohjan muotoiluun valmiiksi. Arvelin, että kovin monimutkainen pohja ei kannattaisi tehdä. Monia asioita jää siksi tilanteen mukaan sivukohde muotoiltaviksi. Aika näyttää mihin OpenOffice pystyy ja ennen kaikkea, mitä käyttäjä osaa.

Mutta enttä, jos haluaisinkin koostaa lehden A3-arkille, painoteknisistä syistä. Silloin tietenkin vaakaosalle A3-arkille pitäisi tehdä 4 palsta ja kahden keskimmäisen palstan välillä pitäisi olla taitoksen takia suurempi kuin muiden. Suurempi ongelma olisi sivujen järjestys. Tästä vaiheesta on vielä tiedä kumman valitsen, mutta epäilen, että voisikin kannattaa ehkä pitäytyä yksinkertaisuudessa.

Josain kerhoiltaan voimme varmaankin tutustua OpenOfficeen hiukan tarkemmin

Joulukuussa 2004
Henri Haapasalo

Likenne- ja viestintäministeriö Tiedote 305/2004
22.12.2004

Laajakaistayhteyksien hinnat laukussa Suomessa ja muualla Euroopassa

Laajakaistayhteyksien hinnat ovat laskeneet lähes kauffaltaan vuoden aikana Euroopan unionin alueella. Hintoja ovat laskeneet kiristyneet kilpailu ja uusien palveluntarjoajien hinnoittelu. Hinnoissa on kuitenkin suuria eroja eri maiden ja operaattoreiden välillä. Suomessa hinnat ovat EU-maiden keskiarvoa.

Tiedot selvittää liikenne- ja viestintäministeriön teettämässä selvityksessä, jossa tutkittiin EU-maiden laajakaistayhteyksien hintoja. Tutkimus tehtiin toisen kerran, ja siinä oli mukana ensimmäistä kertaa unionin kaikki 25 jäsenmaata. Tutkimuksessa ei ole otettu huomioon otsovoimia.

Edullisimmat laajakaistayhteydet ovat tutkimuksen mukaan Virossa ja Belgiassa. Suomen sijoitus 25 vertailumaan joukossa on 7. - 14. yhteysopeudesta riippuen. Tutkimusajankohdalla edullisin kaapeliyhteys Suomessa maksoi 24 euroa kuukaudessa ja edullisin ADSL-yhteys 29,9 euroa.

Laajakaistainen Internet-yhtymä oli marraskuussa noin 710 000 suomalaisessa kotitaloudessa eli noin 30 prosentilla talouksista. Ministeriö arvioi, että kaikkiaan laajakaistayhtymisiä on nyt yhteensä noin kahden vähintään 750 000. Kuluvan vuoden loppuun mennessä Euroopan unionin jäsenmaissa oli kaikkiaan noin 30,2 miljoonaa laajakaistayhtymistä.

Suomessa on muuhin maihin verrattuna monia omalla verkolla toimivia ADSL-operaattoreita. ADSL-yhtymäpalveluja on yleisesti saatavilla nopeudella 256 kilobittiä - 4 Mbitia. Operaattoreiden tarjoamat kiinteistöyhtymät ja ns. taloyhtymät ovat yleistyneet viime vuosina.

Laajakaistan levittämistä vauhditetaan EU:ssa kansallisten laajakaistastrategioiden avulla. Suomessa strategian toteuttaminen on hyvessä vauhdissa. Kansallinen laajakaistayhtymä on ehdottanut strategialle uusia nopeusvoimaita. Ehdotuksen mukaan vuoden 2006 loppuun mennessä laajakaistayhtymästä suurimman osan nopeus olisi vähintään 2 Mbitia. Vuoden 2007 loppuun mennessä yleisin yhteysopeus olisi vähintään 8 Mbitia ja Internet-yhtymästä 90 prosentilla olisi laajakaistaisia.

Lähde:
<http://www.valtioneuvosto.fi/vuolistonbase.jsp?v=30527&k=66&d=712>

Linux: SimplyMepis jakelun asentaminen

Käytettyäni jonkin aikaa ohjelmistoa Linux Mandrake 10.0 se hukkaasi nettilyhteyteniä enkä saanut sitä millään keinoin elvytettyä. Jonkin verran linuksia käyttäneeltä puuttuu varmaan muitakin tärkeitä tietoja kuin verkkoysteyden korjaamiseen tarvittavat. Tähänkin tapaukseen sopinee sanoeta "oppis ikä kaikki", vaikka joskus tuntuisikin siltä, ettei ihmisikä taida riittää kaiken "arpeellisen" oppimiseen.

Todettuani keinojen olevan vähäisiä päätin yrittää haastoeellista ratkaisua, katsaa olisiko live linux SimplyMepistä koneelle asennettuna Mandrakan korvauksiksi. Taivoitena oli luotettavan toiminnan lisäksi saada käyttööseen OpenOffice sekä Apache palvelin varustettuna perl, php ja python kielillä siten, että aikaisemmat tietojen käsittelytoimet olisivat mahdollisia. Langattoman verkkoysteyden aikaansaaminen jäänee myöhemmin tutkittavaksi.

Tein asennuksen, tietenkin pitämättä kirjaa sen vaiheista – kuten tavallista. Sitten pöytäkonon Mandrakan kanssa (vaihtamalla 10.1:n community version officiaalini ja vähän päästä takaisin) kävi niin, että vekalauton tuloksena onnistuin asmaan linuksistani erittäin hitaan. En päässyt perille siitä mikä meni vikaan ja päätin sikäi asentaa myös pöytäkoneelle SimplyMepisin (harrastajalle jokoenkkin kunniamaton ratkaisu). Päätin samalla kirjata toimieni hiukan muistiin, lehtikiejoitusta ja mahdollisia muita harrastajia varten. Mandrake on edelleen pöytäkoneella "pakasteena", mutta osiolla hda12 on nyt tämä Mepis. Esittän asennuksen vaiheita "sarjakuvamaisesti" toivoen, että mahdollinen kokeilija voi muodostaa tämän avulla kuvan tapahtumien kulusta jo etukäteen.

Tämä asennusprojekti osoittautui yllättävän antoisaksi sen takia, että asennusten jälkitöitä tehdeneni havaitsin mahdollisuuden ottaa käyttöön linuksissa myös pdf-kääntäjin. Netilla löydetyt kirjastot `fpdf.php`, `html2pdf.php` ja `htmltoolkit.php` voidaan asentaa

käyttöön linux jakelu-versiosta riippumatta. Jopa kokeilu minin sivustossa mihin palvelimella onnistui. (Kokeile: <http://koti.mbnet.fi/mikrofan/toka.php>)

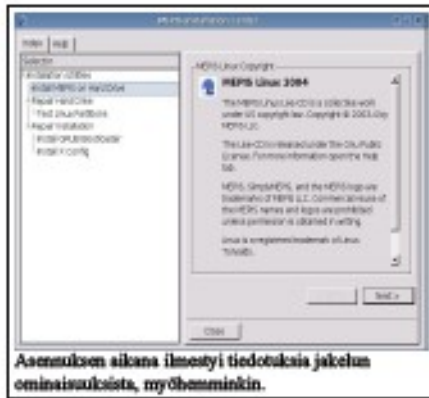

Asentamisen vaiheita

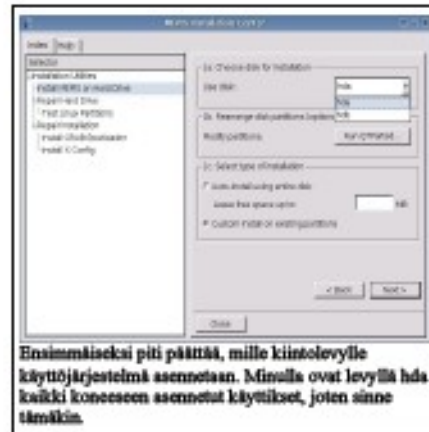
Välittömästi päämenosta live-version asennustoiminnan. Ensiksi kysyttiin tietenkin pääkäyttäjän salasana.

Asennus käynnistyi tuttuun tapaan (tässäkin pohjana on Debian) ja etenee. Seurasivoksi sarjakuvan tapaan asennuksen eri vaiheita.

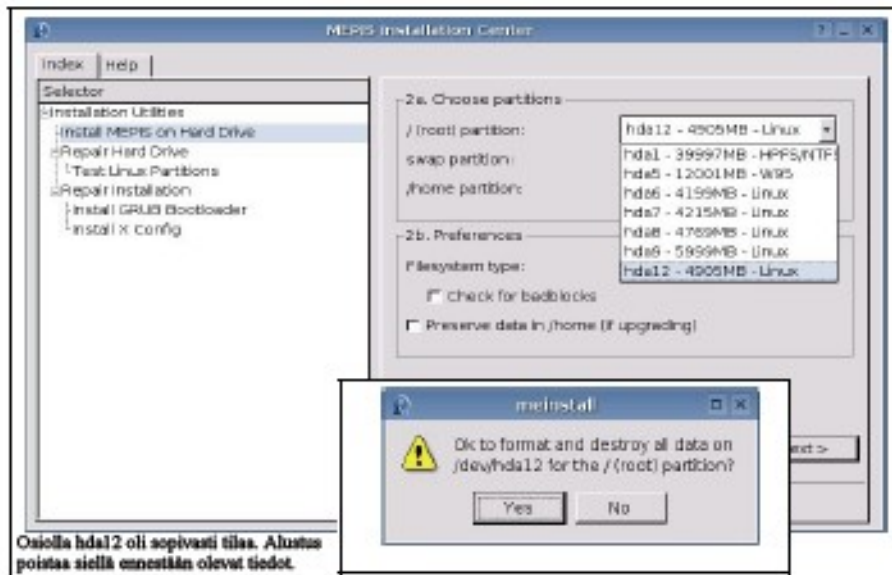

Asennuksen aikana ilmestyi tiedotukais jakelun ominaisuuksista, myöhemminkin.

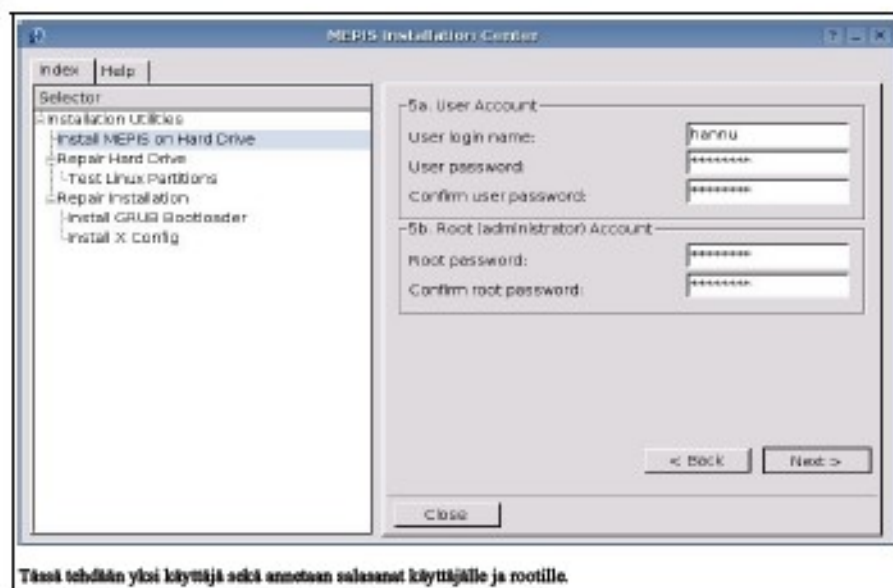
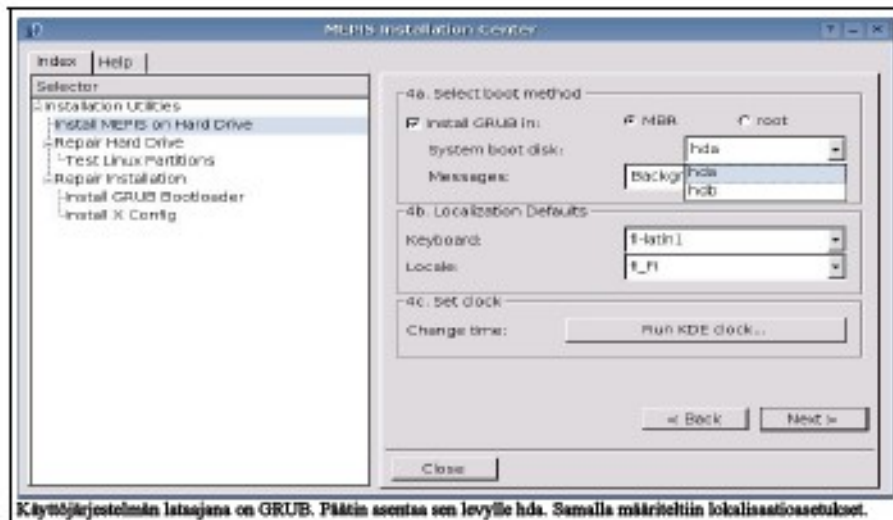

Ensimmäiseksi piti päättää, mille kiintolevyille käyttöjärjestelmä asennetaan. Minulla ovat levyillä hda kaikki koneeseen asennetut käyttöiskot, joten sinne tännekin.

Huomaa: Asennusta varten tullessa varausn levyllä oma osionsa, tässä tapauksessa varausn tilaa n. 5GB. Korostan sitä, monelle itsestään selvää asiaa, että osioimisessa pitää olla huolellinen, jotta ei poista koneelta tarpeellisia ohjelmia tai tiedostoja tai esimerkiksi käyttöjärjestelmää.

Osiolla hda12 oli sopivasti tilaa. Alustus poistaa siellä ennemminkin olevat tiedot.

Jotakin jälkiasennuksia pitää tehdä Apache paikallispalvelimen ja php:n aktivoimiseksi.

Joulukuussa 2004
Hanna Haapasalo

Pehmeää dataa

- 5000 2992
- Joo, erittäin korkealaatuisia väritulosteita ja ... ja värien prosenttitarvot täsmäävät 100 dollarin setelliin.
- Jos ne ovat kutsukortteja?
- Kenelläkään ei ole 451 ystävää.
- Entä, jos joku rokkari on lähettänyt esitteitä konsertistaan ja on haluttu brilleerata värtärojen kanssa
- Sitten niitä pitäisi olla paljon enemmän. Ainahan optimistisesti uskotaan, että suuri saali myydään loppuun ja salaa toivotaan, että olisi pakko varata toinenkin.

- Tämä tulostin on merkittävä hälyttävien listalle ja on vielä seurattava, että muuttuvatico tulosteet tässä mielessä yhden tekeviksi ja säilyykö yhteys ylipäätään tähän laitteeseen.

- On se omituista, että vaikka verkko on tulee minkälaisia hupia ja viettelyä tahansa, niin ihmiset hankkivat vaan palomuurin lokin luku- ja tulkintaohjelmia, joilla voi seurata biitvirtaa koneesta ulospäin.
- Myönnän, että sain minäkin alkamaisen hepulin, kun huomasin, että tulostinajuri yritti saada ilman käyttäjän lupaa yhteyttä internetiin; hyvä, että ei väärällä lähettäjän nimellä.
- Sitäkin tapahtuu. Tiedät kyllä vanhana tietoteknikkamiehenä, että jo kätehty vaativat liikennettä ulospäin ja siinä samalla voi siirtää niin käyntikortin kuin myrkykapselin.

Kalken hyvän nimissä: huolto, tehokkuus, yhteisöllisyys, ... , meitä on houkuteitu

verkottumaan ja loppujen on annettu ymmärtää, että on vaihtamaton pakko ja muut vaihtoehdot tehty niin hankaliksi, että järkävä ihminen luovuttaa. Kotonakin ihan sen takia, että on käytännöllistä ja hienoa, verkotetaan keltiökoneet.

- Mitähän jääkaappi ja pakastin juoruavat eteenpäin entä pesukoneet?

- Lieleen illetty kaasuanalysaattori viestittää tietämättäsi, että taas se paisioi rasvamakkaroita ja karsinogeenejä villisi.
- Käristä makkarasäi ulkona.
- Naapuri ei tarvitse kuin klyyvarin, kun hän huomaa, että rasva on tirsissyt ritillä.
- Sano, että harakka lensi leikkeliin.
- Jaa sähkögrilliin, vaikka enpä usko, että Mietlistä paljon kiinnostaa, mitä minä puuhaan takapihallani.

Niin muistell Pirkkalan Isomummonikin. Se oli ainoa kerta, kun yrityn puolustaa pientä luontokappaletta ja sen ainoan kerran naapurit tulivat hätiin. Setä-Julle oli tullut käymään ja hän kahvipöydässä ärsyyntyi syksyn viimeisestä karpäsestä, joka kelkisteli sokertipalan päällä. Hän tarttui isoon lusikkaan ja hellutteli sitä karpäsen yläpuolelta ja kysyi: Lyönkö? Minä karjaisiin niin, että raplinkkia irtosi palomuurista.

- Älä lyö!
Huomasin nimittäin, että lusikka oli Alman perintökauha.

Helena Alapere